

DARBA UZDEVUMS

Rīgas pilsētvides zaļināšanas plāna 2027.–2031. gadam izstrādei

1. Izstrādes pamatojums

Eiropas Savienības Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam paredz pilsētām ar iedzīvotāju skaitu virs 20 000 izstrādāt ambiciozus pilsētvides zaļināšanas plānus. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam nosaka nepieciešamību pašvaldībai veidot ērtu, drošu un iedzīvotājiem patīkamu pilsētvidi. Rīgas valstspilsētas Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāna 2022.–2030. gadam 11. sadaļas pasākumi paredz pilsētas zaļināšanas plāna izstrādi, lai mazinātu pilsētas siltuma salas efekta palielināšanos nākotnē, mazinātu citus klimata riskus, kā arī uzlabotu dzīves kvalitāti pilsētvidē.

Rīgas pilsētvides zaļināšanas plāna 2027.–2031. gadam (turpmāk – Plāns) izstrāde ir ietverta Rīgas attīstības programmas 2022.–2027. gadam Rīcības plāna 2022.–2027. gadam rīcībā “Bioloģiskās daudzveidības plāna un zaļināšanas plāna izstrāde” (rīcības ID APS0529). Plāns tiek izstrādāts projekta “Dabā balstītu un viedo risinājumu portfeļa izstrāde un demonstrēšana pilsētu klimata noturības uzlabošanai Latvijā un Igaunijā” (LIFE LATESTadap) (PVM ID APS1100) ietvaros.

Plāns tiks veidots kā politikas plānošanas dokuments ar rīcības plānu. Galvenās Plānā risināmās tēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām ir lietusūdens plūdu mazināšana, karstumsalu efekta mazināšana, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana un zaļās infrastruktūras pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem. Plānā liels uzsvars tiek likts tieši uz zaļo infrastruktūru. Tas ir stratēģiski plānots dabisku teritoriju tīkls, kas veicina pilsētvides aizsardzību pret klimata pārmaiņām un dabas procesu norises saglabāšanu pilsētas teritorijā. Šobrīd pilsētvides zaļināšanas attīstību apgrūtina pašvaldības iestāžu sadrumstalotā pārvaldība saistībā ar zaļo infrastruktūru, īstenošanas instrumentu un atbalsta mehānismu trūkums, kā arī zināšanu trūkums par klimata adaptācijai nepieciešamo teritoriju attīstīšanu, ko plānots risināt Plāna izstrādes ietvaros.

2. Plāna izstrādes mērķis

Izveidot attīstības plānošanas ietvaru, kas veicina Rīgas pilsētas pielāgošanos klimata pārmaiņām, risina zaļās infrastruktūras pārvaldības jautājumus, veicina sabiedrības dzīves vides uzlabošanos un nodrošina pilsētvides zaļināšanas attīstību vidējā termiņā, balstoties uz starptautiski pieņemtām praksēm un ņemot vērā iedzīvotāju vajadzības.

3. Plāna izstrādes uzdevumi

3.1. Apzināt un raksturot esošo situāciju pilsētā, balstoties uz telpiskajiem datiem par zaļajām un zilajām teritorijām, lietus plūdu riskiem, zaļo infrastruktūru, biodaudzveidību, klimatiskajiem faktoriem u. c.

3.2. Apzināt un raksturot plānoto situāciju pilsētā, balstoties uz Rīgas teritorijas plānojumu un Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojumu.

3.3. Analizēt attīstības plānošanas dokumentus un normatīvos aktus par zaļās infrastruktūras apsaimniekošanu, kā arī aprakstīt atbilstošo terminoloģiju.

3.4. Noteikt esošās problēmas un to cēloņus zaļās infrastruktūras pārvaldībā un izstrādāt risinājumus pārvaldības modeļa uzlabošanai.

3.5. Balstoties uz situācijas raksturojumu, identificēt potenciālās problēmteritorijas, pamatojot noteikšanas metodoloģiju, kā arī izstrādāt kritērijus un rādītājus šo teritoriju prioritizēšanai.

3.6. Noteikt Plāna vīziju, mērķus, darbību rezultātus un to rādītājus un rīcības virzienus.

3.7. Noteikt atbalsta mehānismus un praktiskos ieviešanas instrumentus, tai skaitā sadarbībai ar privāto sektoru, zaļās infrastruktūras attīstīšanai.

3.8. Nodrošināt koprades principu pielietošanu Plāna izstrādes un ieviešanas laikā, kā arī izveidot ilgtspējīgu sadarbības ietvaru pilsētvides zaļināšanas procesiem.

3.9. Sadarbībā ar pašvaldības struktūrvienībām izstrādāt Plāna ieviešanas pasākumus, noteikt to rezultātus, ieviešanas termiņus un atbildības.

3.10. Veikt Plāna ietekmes uz pašvaldības budžetu novērtējumu.

3.11. Izstrādāt monitoringa ietvaru Plāna ilgtermiņa attīstības novērtēšanai.

4. Sadarbība ar citām pašvaldības struktūrvienībām

4.1. Plāna ieviešanas pasākumu izstrādē iesaistīt par pasākumu ieviešanu atbildīgās un līdzatbildīgās pašvaldības struktūrvienības.

4.2. Izveidot Plāna izstrādes darba grupu, kuras dalībnieku uzdevums ir nodrošināt nepieciešamo informāciju Plāna izstrādei, iniciēt Plāna īstenošanas pasākumus, darba grupā iekļaujot vismaz šādas pašvaldības struktūrvienības – Rīgas pilsētas izpilddirektora birojs, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments, Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašumu departaments, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Teritorijas labiekārtošanas pārvalde, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Ārtelpas un mobilitātes departaments, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departaments, Rīgas valstspilsētas pašvaldības kapitālsabiedrības “Rīgas nami”, “Rīgas meži” un “Rīgas ūdens”, Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra “Rīgas enerģētikas aģentūra”, citas struktūrvienības pieaicinot pēc nepieciešamības.

4.3. Izveidot vadības darba grupu zaļās infrastruktūras pārvaldības jautājumu risināšanai, iekļaujot atbildīgās pašvaldības struktūrvienības.

5. Sabiedrības līdzdalības pasākumi

5.1. Informēt sabiedrību par Plāna izstrādi un nodrošināt Plāna publisko apspriešanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

5.2. Plāna izstrādes ietvaros nodrošināt fokusa grupu darbnīcas ar pilsētas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un nekustamā īpašuma turētājiem un attīstītājiem, kā arī iedzīvotāju apkaimju biedrībām.

6. Plāna izstrādes rezultāts

Izstrādāts Plāns atbilstoši Ministru kabineta 02.12.2014. noteikumiem Nr. 737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” un sagatavots iesniegšanai Rīgas domē, lai lemtu par tā apstiprināšanu.

7. Izstrādes termiņš

Līdz 31.08.2026.

Rīgas domes priekšsēdētājs

V. Ķirsis